

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सुधारित धान्य वितरण पध्दतीनुसार अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तूंची वाहतूक करुन त्या रास्तभाव दुकानात पोहोच करण्यासाठीची कंत्राटे निश्चित करण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : कंत्राट ११२० / प्र.क्र.१०६/ना.पु.१६-अ,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : १५ जानेवारी, २०२१

- वाचा:-**
- १) शासन निर्णय क्र. शिवाप १०१०/ प्र.क्र. १९८/ ना. पु. २८, दि. २३ फेब्रुवारी, २०१२.
 - २) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १०१२/ प्र.क्र.६०/ना.पु.१६-अ, दि. २६ नोव्हेंबर, २०१२.
 - ३) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १०१६/ प्र.क्र.१६९/ना.पु.१६-अ, दि. २० एप्रिल, २०१७.
 - ४) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १११८/प्र.क्र.५२/ना.पु.१६-अ, दि.०१ नोव्हेंबर, २०१८.
 - ५) शासन निर्णय क्र. कंत्राट १११८/प्र.क्र.५२/ना.पु.१६-अ, दि.२० सप्टेंबर, २०१९.
 - ६) शासन निर्णय क्र. संकीर्ण १११६/प्र.क्र.४०/ना.पु.१६-अ, दि.२५ एप्रिल, २०१७.

प्रस्तावना :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सर्व टप्प्यांवर अधिक पारदर्शकता आणण्यासाठी व लाभार्थ्यांना नियमित व विहित कालावधीत अन्नधान्य पोहोचविण्याकरिता सुधारीत धान्य वितरण पद्धत संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयानुसार विहित करण्यात आलेली आहे. यातील नवीन वाहतूक पध्दतीनुसार भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शिधावाटप दुकानापर्यंत जिल्हावार एकाच वाहतूकदारामार्फत शासकीय खर्चाने अन्नधान्याची वाहतूक करण्यात येते.

त्यानुसार संदर्भ क्र.२ व ३ येथील अनुक्रमे दि.२६ नोव्हेंबर, २०१२ व दि. २० एप्रिल, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये दोन्ही टप्प्यांची वाहतूक तसेच, मुंबई - ठाणे शिधावाटप क्षेत्रातील परिमंडळामध्ये व पुणे, नाशिक, नागपूर, औरंगाबाद व सोलापूर या महानगर पालिका क्षेत्रांमध्ये थेट वाहतूक कंत्राटे कार्यान्वित करण्यात आली आहेत.

राज्यामध्ये लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याची वाहतूक व शासकीय गोदाम स्तरावरील अन्नधान्याच्या हाताळणूकीच्या कामामध्ये सुसुत्रता आणून त्याचा वेग वाढविण्याच्या दृष्टीकोनातून वाहतूक व गोदामस्तरावरील हाताळणूक यासाठी एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबविण्याचा निर्णय शासनाने संदर्भ क्र.४ येथील शासन निर्णयान्वये घेतला होता.

या शासन निर्णयानुसार वाहतूक व हाताळणूकीची एकत्रित कंत्राटे निश्चित करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्याची प्रक्रिया वाहतूक कंत्राटे संपुष्टात आलेल्या जिल्ह्यांमध्ये कार्यान्वित करण्यात आली होती. मात्र, या शासन निर्णयामुळे राज्यातील शासकीय धान्य गोदामातील हमाल कंत्राटदारांची कामे बंद होत असल्याची भावना निर्माण होऊन मा.उच्च न्यायालयामध्ये या शासन निर्णयास आव्हानित करण्यात आले. ही बाब विचारात घेता, शासनाने संदर्भ क्र.५ येथील शासन निर्णयान्वये सदर शासन निर्णय रद्द केला.

त्यामुळे राज्यातील जिल्ह्यांमध्ये तसेच मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्रातील परिमंडळामध्ये केवळ वाहतूक कंत्राटे निश्चित करण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत सुधारीत धान्य वितरण प्रणालीमध्ये नवीन वाहतूक पध्दतीनुसार गहु, तांदुळ, डाळी, साखर (वेळोवळी शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार अन्य शिधावस्तु) इत्यादींची वाहतूक करुन त्या रास्तभाव दुकानांमध्ये वितरीत करण्यासाठी, सर्व जिल्हे व मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्रातील

परिमंडळांमध्ये वाहतूक कंत्राटे निश्चित करण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये सुधारणा करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. यानुसार निविदा प्रक्रियेसाठीच्या अटी व शर्ती त्याचप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना पुढीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहेत.

(१) सुधारीत वाहतूक पद्धत:-

- १.१ **थेट वाहतूक:-** मुंबई-ठाणे शिधावाटप क्षेत्रातील ५ परिमंडळे, राज्यातील सर्व महानगरपालिका, नगर पालिका क्षेत्रे व तालुक्यांच्या मुख्यालयांच्या ठिकाणी भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शिधावाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य, साखर, डाळी (निर्धारित गोदामापासून) इ. शिधावस्तुंची थेट वाहतूक करून ते शिधावाटप दुकानांमध्ये उतरवून देणे, त्याची दुकानांमध्ये थप्पी लावून देणे.
- १.२ **पहिल्या टप्प्याची वाहतूक:** परिच्छेद क्रमांक १.१ मधील थेट वाहतूक वगळता उर्वरित ग्रामीण भागात भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोपासून शासकीय धान्य गोदामांपर्यंत अन्नधान्याची वाहतूक करणे.
- १.३ वेळोवेळी देण्यात आलेल्या सुचनांनुसार तांदळाची (CMR), भरडधान्याची, डाळींची वा अपरिहार्य परिस्थितीत नियमित बेस डेपो व्यतिरिक्त अन्य बेस डेपोमधून उपलब्ध झालेल्या नियतनाची जिल्ह्यामधील शासकीय धान्य गोदामांपर्यंत वाहतूक करणे.
- १.४ **दुसऱ्या टप्प्याची वाहतूक:** थेट वाहतूक वगळता उर्वरित ग्रामीण भागात शासकीय धान्य गोदामापासून शिधावाटप दुकानांपर्यंत अन्नधान्य व इतर शिधावस्तुंची वाहतूक करून ते शिधावाटप दुकानांमध्ये उतरवून देणे, त्याची दुकानांमध्ये थप्पी लावून देणे.
- १.५ वरीलप्रमाणे वाहतूकीची जबाबदारी पार पाडण्यासाठी परिमंडळ व जिल्हानिहाय वाहतूक कंत्राट निश्चिती करण्यात येईल.
- १.६ जिल्हानिहाय कंत्राटांमध्ये जिल्ह्यातील सर्व महानगरपालिका, सर्व नगर पालिका व सर्व तालुक्यांच्या मुख्यालयांच्या ठिकाणी थेट वाहतूक करण्यात येईल. तर उर्वरित ग्रामीण भागामध्ये दोन टप्प्याची वाहतूक करण्यात येईल, तर मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्रातील परिमंडळांसाठी **स्वतंत्र** निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येईल.

(२) निविदा प्रक्रिया राबविण्याची जबाबदारी :-

- २.१ शासनाच्या वतीने लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत विविध योजनेतील अन्नधान्य (साखर व डाळीसह) व इतर शिधावस्तूंच्या वाहतूक कंत्राट निश्चितीकरिता शासन स्तरावरून खुल्या ई-निविदा मागविणे, निविदा प्रक्रिया राबविणे इत्यादी कार्यवाही शासन स्तरावरून पूर्ण करण्यासाठी प्रशासकीय विभाग स्तरावर पुढीलप्रमाणे निविदा प्रक्रिया समिती स्थापन करण्यात येईल:

अनुक्रमांक	पदनाम	समितीतील जबाबदारी
१	सह सचिव (नापु-१६ अ), अनापुवग्रासंवि	अध्यक्ष
२	वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अनापुवग्रासंवि	सदस्य सचिव
३	प्रादेशिक परिवहन अधिकारी (मुंबई विभागातील)	सदस्य
४	उप नियंत्रक, शिधावाटप (मागणी शाखा) मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्र	सदस्य
५	उप आयुक्त (पुरवठा), कोकण विभाग	सदस्य
६	कक्ष अधिकारी (नापु-१६ अ), अनापुवग्रासंवि	सदस्य

सदर निविदा प्रक्रिया राबविण्यासाठी निविदा प्रक्रिया समितीकडून ऑनलाईन पोर्टलची निवड करण्यात येईल. निविदांची छाननी करण्याची कार्यवाही वित्तीय सल्लागार व उप सचिव कार्यालयाकडून करण्यात येईल. करण्यासाठी आवश्यक तर एका गटाची स्थापना वित्तीय सल्लागार तथा उप सचिव करतील.

- २.२ ऑनलाईन पोर्टलची सुविधा उपलब्ध करून देणारी एजन्सी शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार online निविदेचा मसुदा तयार करून त्यास निविदा प्रक्रिया समितीची मान्यता घेईल.
- २.३ ऑनलाईन पोर्टलची सुविधा उपलब्ध करून देणा-या एजन्सीची निवड तिचे पारिश्रमिक, याबाबतचा निर्णय स्वतंत्रपणे घेण्यात येईल.
- २.४ निविदेचा तांत्रिक लिफाफा उघडणे, निविदाकारास तांत्रिकदृष्ट्या पात्र/अपात्र ठरविण्यासाठी छाननी करणे, त्याबाबतचा अहवाल राज्यस्तरीय समितीकडे पाठविणे, राज्यस्तरीय समितीच्या मान्यतेनंतर दराचा लिफाफा उघडणे व अंतिम मंजूरीसाठी सर्व निविदा प्रस्ताव राज्यस्तरीय समितीस सादर करणे इत्यादी कार्यवाही निविदा प्रक्रिया समिती करेल.
- २.५ राज्यातील सर्व जिल्हे/परिमंडळनिहाय स्वतंत्र निविदांच्या मसुद्यास शासनाची मान्यता मिळाल्यानंतर या निविदा विभागाने निश्चित केलेल्या पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात येतील.
- २.६ दर मंजूर झालेल्या निविदाकाराशी विहित कालावधीत करारनामा करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांची राहिल.
- २.७ जिल्ह्याची / परिमंडळाची निविदा अथवा निविदेचा काही भाग कोणत्याही कारणास्तव स्विकृत अथवा अस्विकृत करण्याचा अधिकार शासनाकडे राहिल. याबाबत शासनाचा निर्णय अंतिम राहिल.
- २.८ निविदा प्रक्रिया जरी शासन स्तरावरून राबविण्यात आली तरी संबंधित क्षेत्रामध्ये लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेची अंमलबजावणी व संनियंत्रण करण्याची जबाबदारी पुर्वीप्रमाणेच जिल्हाधिकारी व नियंत्रक शिधावाटप यांची राहिल.

(३) निविदा प्रक्रिया :-

- ३.१ खुल्या निविदांसाठी सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक मातंसं/नस्ती २०१२/ प्र.क्र.२७३/३९, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ मधील सूचनांनुसार, त्याचप्रमाणे उद्योग उर्जा व कामगार विभागाच्या दि. १ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार खुली ई-निविदा प्रक्रिया राबविणे.
- ३.२ निविदेचा तांत्रिक लिफाफा उघडणे, निविदाकारास तांत्रिकदृष्ट्या पात्र ठरविणे, दराचा लिफाफा उघडणे, इत्यादी कार्यवाही निविदा प्रक्रिया समितीच्या मार्गदर्शनाखाली करणे.
- ३.३ निविदा फॉर्म सोबत या शासन निर्णयाची छायाप्रत उपलब्ध करून द्यावी.
- ३.४ निविदा प्रसिद्ध केल्यानंतर, निविदा सादर करण्यापूर्वी, इच्छूक निविदाकारांबरोबर निविदा पूर्व बैठक (Pre-bid Conference) घ्यावी आणि निविदेतील अटी, शर्ती व करावयाच्या कामाची तपशीलवार माहिती निविदाकारास देवून त्यांचे शंका निरसन करावे. निविदा प्रसिद्ध करताना जाहिरनाम्यामध्ये या बैठकीचा दिनांक नमूद करावा.
- ३.५ निविदेस व्यापक प्रसिध्दी मिळेल याची दक्षता घ्यावी.
- ३.६ निविदा कागदपत्रांमध्ये जिल्ह्यासाठीचे भारतीय अन्न महामंडळाचे विहित बेस डेपो, या बेसडेपोंपासून जिल्ह्यातील शासकीय गोदामांची अंतरे, सरासरी अंतरे अपरिहार्य परिस्थितीत नियमित बेस डेपो व्यतिरिक्त अन्य संभाव्य बेस डेपोंपासूनची अंतरे, CMR तांदूळ, साखर किंवा भरडधान्य लगतच्या किंवा संभाव्य (मागील तीन वर्षातील प्रत्यक्ष वाहतुकीच्या आधारे) जिल्ह्यातून आणावे लागल्यास तेथून शासकीय धान्य गोदामापर्यंतची अंतरे याबाबतची माहिती तसेच जिल्ह्याचे मासिक नियतन व या सर्वांचा विचार करून पहिल्या टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी आवश्यक वाहनांची संख्या व दुसऱ्या टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी लागणाऱ्या वाहनांची संख्या इ. माहिती निविदाकारास उपलब्ध करून द्यावी.
- ३.७ जिल्हास्तरावर बेस डेपोनिहाय शासकीय गोदामांच्या वाहतुकीचे नियोजन करण्यात आलेले असले तरीही, प्रसंगत: जिल्ह्यासाठीच्या कोणत्याही बेस डेपोतून जिल्ह्यातील कोणत्याही शासकीय गोदामापर्यंतची वाहतूक निविदाकारास करावी लागेल, याची सुस्पष्ट कल्पना निविदाकारास द्यावी. कंत्राट कालावधीत अशा प्रकरणी वाहतूक करावी लागल्यास त्यासाठी अतिरिक्त देयकांची मागणी विचारात घेण्यात येणार

नाही. याबाबींचा विचार करून निविदाकाराने निविदा दर भरावेत.

३.८ दुसऱ्या टप्प्याकरीता तालुकानिहाय चालु असलेल्या शिधा वाटप दुकानांची यादी, त्यांची शासकीय गोदामापासूनची सरासरी अंतरे, सर्व शिधा वाटप दुकानांचे एकुण मासिक नियतन व त्यासाठी आवश्यक वाहनांची संख्या इ. माहीती निविदाकारास उपलब्ध करून देण्यात यावी.

(४) निविदा प्रक्रियेसाठी आधारभूत दर:-

४.१ वाहतुकीच्या कार्यपद्धतीनुसार निविदाप्रक्रियेसाठी निर्धारित केलेले वाहतुकीचे प्रति क्विंटल आधारभूत दर पुढीलप्रमाणे असतील :-

वाहतुकीची पद्धत	आधारभूत दर (रुपये प्रति क्विंटल)	निविदाकाराची दरांची टक्केवारी (वाहतुकीच्या सर्व टप्प्यांसाठी एकत्रित)
१	२	३
(अ) थेट वाहतूक मुंबई-ठाणे शिधा वाटप क्षेत्रामध्ये	रु.८७.०० संपूर्ण अंतराकरीता	
(ब) जिल्हास्तरावरील सर्व महानगरपालिका, नगर पालिका/परिषदा व तालुका मुख्यालयाच्या ठिकाणी थेट वाहतूक तसेच उर्वरित ग्रामीण भागातील दोन टप्प्यांची वाहतूक	रु. ११२.०० संपूर्ण अंतराकरीता	(+/-) टक्के

४.२ साखर डाळी किंवा अन्य शिधावस्तू जेव्हा शासकीय धान्य गोदामातून शिधावाटप दुकानांपर्यंत पोहचविण्याची परिस्थिती उद्भवेल म्हणजेच पहिल्या टप्प्याची वाहतूक असणार नाही अशा परिस्थितीत मंजूर प्रति क्विंटल दरांच्या निम्मे दर अनुज्ञेय राहतील.

४.३ संदर्भ क्रमांक ६ येथील वाहतूक तूटीच्या परिगणनेचा शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून नियमित वाहतुकीदरम्यान कोणतीही वाहतूक तुट अनुज्ञेय राहणार नाही.

४.४ आधारभूत दरांपेक्षा कमी दराच्या निविदा स्विकारताना कमी दरांमध्ये निविदाकारास काम कसे परवडणार आहे, याचा आर्थिक खुलासा (Financial Justification) सादर करणे निविदाकारास बंधनकारक राहिल. याबाबतची छाननी करून राज्यस्तरीय समिती अंतिम निर्णय घेईल.

४.५ पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यासाठीचे एकत्रित प्रति क्विंटल दर प्रस्तावित करण्यात आलेले असल्याने जेव्हा आवश्यकता भासेल तेव्हा शासन ज्या ठिकाणी दोन टप्प्याची वाहतूक सुरु आहे, अशा ठिकाणी थेट वाहतुकीच्या सूचना देऊ शकेल, त्याप्रमाणे वाहतूकदारास थेट वाहतूक कार्यान्वित करावी लागेल.

४.६ निविदा प्रक्रिया प्रसिद्ध करताना संबंधित जिल्हा /परिमंडळ क्षेत्राचे पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्याचे तसेच थेट वाहतुकीचे सरासरी अंतर स्पष्ट करावे व ते निविदा सूचनेमध्ये ठळकपणे निदर्शनास आणून द्यावे. अपरिहार्य परिस्थितीत नियमित बेस डेपो व्यतिरिक्त अन्य बेस डेपोतून नियतन उपलब्ध झाल्यास किंवा अन्य जिल्ह्यातून वाहतूक करावी लागल्यास व त्यामुळे जिल्ह्याच्या पहिल्या टप्प्याच्या सरासरी अंतरापेक्षा जास्तीच्या अंतराची वाहतूक झाल्यास, अंतरामध्ये सरासरी अंतरापेक्षा जितकी टक्के वाढ होईल, त्याच्या निम्मे टक्के वाढ मंजूर प्रति क्विंटल दरांमध्ये देण्यात यावी. अशीच परिस्थिती दुसऱ्या टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी उद्भवल्यास म्हणजेच नियमित शासकीय धान्य गोदामाव्यतिरिक्त अन्य गोदामामधून शिधावाटप दुकानांपर्यंत वाहतूक करावी लागल्यास व त्यामुळे दुसऱ्या टप्प्याच्या सरासरी अंतरापेक्षा जास्तीच्या अंतराची वाहतूक झाल्यास, अंतरामध्ये सरासरी अंतरापेक्षा जितकी टक्के वाढ होईल, त्याच्या निम्मे टक्के वाढ मंजूर प्रति क्विंटल दरांमध्ये देण्यात यावी.

४.७ वाहतूकीची सरासरी अंतरे व त्यामुळे दरातील होणारी वाढ याबाबत शासनाचा निर्णय अंतिम राहिल.

(५) निविदेच्या पात्रतेचे निकष व अटी-शर्ती:-

निविदाकाराने निविदा भरताना पुढील बाबींचा विचार करून निविदा दर भरावेत.

५.१ कामाचा अनुभव :

निविदाकारास मागील ५ सलग आर्थिक वर्षांपैकी किमान एका आर्थिक वर्षाचा शासकीय/निमशासकीय अन्नधान्य वाहतूकीच्या कामाचा अनुभव असावा. निविदाकाराचा कामाचा अनुभव हा तो ज्या जिल्ह्यात/परिमंडळात निविदा भरीत आहे, त्या जिल्ह्यामध्ये मागील ३ वर्षात झालेल्या वाहतूकीच्या कामाच्या ३३ टक्के मे.टन क्षमतेइतका असावा. सदरील अनुभव हा ज्याच्या नावे निविदा भरण्यात येत आहे त्याच्याच नावे असणे आवश्यक आहे.

५.२ उपरोक्त परिच्छेद क्रमांक ५.१ मध्ये नमूद कामाचा अनुभव हा द्वार पोच योजना किंवा या योजनेशी साधर्म्य असणाऱ्या केंद्र/राज्य शासनाच्या अन्य योजनांच्या सरकारी /निमसरकारी वाहतूकीच्या कामाचा अनुभव असणे आवश्यक आहे. केंद्र शासन, राज्य शासन व निमशासकीय संस्थांकडील वाहतूकीच्या कामाचा अनुभव ग्राह्य धरण्यासाठी या सर्व कामांच्या आदेशाच्या प्रती व सक्षम अधिका-यांचे अनुभव प्रमाणपत्र सादर करावे लागेल.

५.३ आर्थिक कुवत:

उपरोक्त परिच्छेद क्रमांक ५.१ मध्ये ज्या कालावधीचा कामाचा अनुभव दाखविण्यात येईल त्याच कालावधीचा निविदाकाराचा केवळ वाहतूकीचा एकूण किमान आर्थिक व्यवहार (Turn over) हा तो ज्या जिल्ह्यामध्ये / परिमंडळामध्ये तो निविदा भरीत आहे, त्या जिल्ह्यामध्ये मागील ३ वर्षात वाहतूकीवर झालेल्या एकूण खर्चाच्या ३३ टक्के असावा.

५.४ निविदा फॉर्म ची किंमत रुपये १०,०००/-एवढी राहिल.

५.५ इसारा रक्कम:-

५.५.१ निविदेसोबत जिल्ह्यातील / परिमंडळातील मागील ३ वर्षांच्या एकूण वाहतूक खर्चाच्या ३ % इतकी इसारा रक्कम घेण्यात यावी.

५.५.२ इसान्याची रक्कम ऑनलाईन भरण्यात यावी.

५.५.३ ज्यांनी इसारा रक्कम भरलेली असेल, त्यांना निविदा भरणे बंधनकारक आहे, निविदा न भरल्यास त्यांची इसान्याची संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

५.५.४ विनिर्दिष्टीत केलेल्या इसारा रकमेपेक्षा कमी रक्कम भरणान्या निविदाकाराची निविदा अपात्र ठरवून भरलेली संपूर्ण रक्कम जप्त करण्यात यावी.

५.५.५ इसारा रक्कम कोणाच्या नावे भरणे करावयाची याचा स्पष्ट उल्लेख निविदा सूचनेत करावा.

५.५.६ निविदा उघडल्यानंतर न्यूनतम निविदाकाराव्यतिरिक्त उर्वरित सर्व पात्र/अपात्र निविदाकारांची इसारा रक्कम एका महिन्यात परत करण्यात यावी.

५.५.७ इसारा रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.

५.५.८ इसारा रक्कम दोन महिन्यांच्या आत परत न केल्यास झालेल्या विलंबावर १० टक्के व्याज प्रदेय राहिल व व्याजाची पूर्ण रक्कम विलंबास जबाबदार असणाऱ्या संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांचेकडून वसूल करण्यात यावी.

५.५.९ निविदाकाराकडून खालील बाबींची पूर्तता न झाल्यास इसान्याची रक्कम जप्त करण्यात येईल.

१) निविदा स्विकारण्याच्या अंतिम दिनांकानंतर निविदा किंवा प्रस्ताव मागे घेणे किंवा त्यात फेरफार करणे,

२) करारावर सही न करणे,

- ३) निविदा किंवा प्रस्ताव स्विकारण्यात आल्यानंतर करारानुसार कामगिरीसाठी आवश्यक सुरक्षा अनामत रक्कम न भरणे,
- ४) निविदा दस्तावेजामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे करारावर सही करण्यापूर्वी कोणत्याही अन्य अटीची पूर्तता न करणे.

५.६ बँक गॅरंटी :-

- ५.६.१ निविदेसोबत बँक गॅरंटी घेण्यात येवू नये. मात्र ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे, त्या निविदाकाराकडून करारनामा करण्यापूर्वी जिल्ह्यातील / परिमंडळातील मागील तीन वर्षांच्या एकूण वाहतूक खर्चाच्या ५ % इतकी अनामत रक्कम कोणत्याही अनुसूचित (Scheduled) / राष्ट्रीयकृत (Nationalized) बँकेतील कराराच्या कालावधीत वैध राहणाऱ्या बँकेच्या हमीद्वारे. साडेतीन वर्षांच्या कालावधीसाठी बँक गॅरंटीच्या रुपाने घेण्यात यावी :
- ५.६.२ बँक गॅरंटीच्या सत्यतेची पडताळणी संबंधित बँकेकडून करण्यात यावी.
- ५.६.३ कराराच्या पूर्ण कालावधीसाठी बँक गॅरंटी वैध राहिल याची दक्षता घ्यावी.
- ५.६.४ बँक गॅरंटी ही निविदा मंजूर झाल्यापासून १५ दिवसात जमा करण्यात यावी. विशिष्ट परिस्थितीत कालावधी वाढवून देण्याचे अधिकार शासनाकडे राहतील.

५.७ प्रतिभूती ठेवीची (Security Deposit) रक्कम:-

- ५.७.१ ज्या निविदाकाराची निविदा मंजूर केली आहे त्या निविदाकाराकडून इसारा रकमेइतकी रक्कम प्रतिभूती ठेव म्हणून जमा करून घेण्यात येईल.
- ५.७.२ प्रतिभूती ठेवीच्या रकमेवर कुठल्याही प्रकारे व्याज देय राहणार नाही.

५.८ बँक गॅरंटी व प्रतिभूती ठेव याचा वापर खालील परिस्थितीत करण्यात यावा.

- ५.८.१ वाहतूक कंत्राटदाराने वाहतुकीचे व हाताळणूकीचे काम अचानक थांबविल्यास पर्यायी वाहतुकीकरीता आलेल्या खर्चाची वसुली.
- ५.८.२ वाहतूक कंत्राटदारावर आकारण्यात आलेला दंड वसूल करण्याकरीता अन्य मार्ग शिल्लक नसतील तर.
- ५.८.३ वाहतूकदाराचे कंत्राट संपलेले आहे परंतु त्याच्याकडून काही येणे आहे, वसुली आहे, ती वसूल करण्यासाठी अन्य मार्ग उपलब्ध नसतील तर सदरहु रक्कम प्रतिभूती ठेवी व बँक गॅरंटी मधून वसूल करण्यात यावी.

५.९ निविदाकाराच्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील आवश्यक वाहनांची एकत्रित वहन क्षमता:-

- जिल्ह्याचे मासिक नियतन व महिन्याचे कामाचे अंदाजे २५ दिवस विचारात घेता, मासिक नियतन भागिले २५ दिवस =जितके नियतन येईल तितक्या क्षमतेची स्वमालकीची व तितकीच नियंत्रणाखालील वाहन क्षमता निविदाकाराची असणे बंधनकारक राहिल.
- ५.१० भागीदारी संस्था (partnership firm / society), सहकारी संस्थांच्या (co-operative society /firm) / खाजगी संस्था (कंपनी कायद्यांतर्गत) बाबतीत भागिदार (partner)/ संचालक (Director)/ सभासदांच्या (member) नावे वाहने असणे आवश्यक आहे.
 - ५.११ निविदाकार खाजगी व्यक्ती (private firm /Proprietary firm) असल्यास निविदेसोबत सादर केलेली मालकीची वाहने खुद्द त्या खाजगी व्यक्तीच्या नावे असणे आवश्यक राहिल.
 - ५.१२ तांत्रिक पात्रतेकरीता निश्चित केलेल्या मालकीच्या वाहनांची वहनक्षमता व नियंत्रणाखालील वाहनांची वहनक्षमता या दोन्हीच्या बेरजेएवढी वहनक्षमता असलेली वाहने एखाद्या भागीदारी संस्था/ सहकारी संस्था / खाजगी व्यक्तीच्या नावे मालकीचे असल्यास, नियंत्रणाखाली स्वतंत्र वाहने असण्याची आवश्यकता नाही.
 - ५.१३ निविदेसोबत सादर करण्यात येणाऱ्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या मालकीबाबत व ते संपूर्ण

- कंत्राट कालावधीकरीता वापरण्यास योग्य असल्याबाबत सक्षम परिवहन अधिकाऱ्याच्या प्रमाणपत्राची (R.C. Book with Fitness Certificate) साक्षांकित केलेली सत्यप्रत निविदेसोबत जोडण्यात यावी.
- ५.१४ निविदेसोबत सादर करण्यात येणा-या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांमधून अन्न सुरक्षा व प्रमाणके कायदा २००६ मधील तरतूदीनुसार सिमेंट, खत, रासायनिक पदार्थ, कोळसा ज्यांच्यामुळे नंतर वाहतूक करावयाच्या अन्नधान्याच्या गुणवत्तेवर परिणाम होईल अशा वस्तूंची वाहतूक कंत्राट कालावधीत करण्यात येणार नाही असे शपथपत्र निविदाकारास सादर करणे आवश्यक राहिल.
- ५.१५ मागील सलग ५ वर्षात शासकीय/निमशासकीय कामाच्या बाबतीत करारनामा पूर्ण होण्यापूर्वी वाहतूक कंत्राटदार अकार्यक्षम ठरल्याने ज्यांचे कंत्राट रद्द करण्यात आले असेल अशा संस्था/व्यक्ती निविदा प्रक्रियेसाठी पात्र राहणार नाहीत.
- ५.१६ मागील सलग ५ वर्षात ज्या निविदाकाराची इसारा रक्कम / सुरक्षा ठेव रक्कम ही शासकीय/निमशासकीय विभागाकडून जप्त करण्यात आलेली आहे असे निविदाकार निविदा प्रक्रियेसाठी पात्र राहणार नाहीत. मात्र त्यासंदर्भात समाधानकारक कागदपत्रे ते सादर करू शकल्यास निविदा प्रक्रिया समिती त्यांना पात्र ठरविण्याबाबतचा निर्णय घेऊ शकेल.
- ५.१७ जे निविदाकार एकापेक्षा जास्त जिल्हे किंवा परिमंडळांमध्ये ज्या कागदपत्रांच्या आधारे निविदा भरतील असे निविदाकार एका पेक्षा जास्त ठिकाणी न्यूनतम निविदाकार ठरल्यास एका ठिकाणची निविदा वगळता उर्वरित ठिकाणच्या निविदाप्रित्यर्थ तितक्या क्षमतेची जास्तीची स्वमालकीची व नियंत्रणाखालील वाहने त्यांना सात दिवसात उपलब्ध करून द्यावी लागतील.
- ५.१८ ज्या ज्या जिल्ह्यांमध्ये दि.०८ मे, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार हमाल कंत्राट कार्यान्वित आहेत अथवा होतील किंवा हमालीचे नवीन आधारभूत दर लागू करण्यात आलेले आहेत, त्या त्या जिल्ह्यांमध्ये हमालीचे दर वाराईचा खर्च अंतर्भूत करून निर्धारित करण्यात आलेले असल्यामुळे अशा सर्व जिल्ह्यांमध्ये वाहतूकदारास वाराईचा खर्च करण्याची आवश्यकता नाही. सबब, वाहतूक कंत्राटासाठी निविदा सादर करताना निविदाकाराने निविदेच्या दरामध्ये वाराईचा खर्च अंतर्भूत करू नये.
- ५.१९ CMR तांदुळाचे उत्पादन होत असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये वाहतूकदाराची पहिल्या टप्प्याची वाहतूक बाधित होऊ शकते ही बाब निविदाकाराने निविदा भरताना विचारात घ्यावी.

(६) निविदा पध्दती:-

- ६.१ निविदा पध्दती ही सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्रमांक मातंसं/नस्ती २०१२/प्र.क्र.२७३/३९, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार ई-निविदा कार्यपध्दतीचा अवलंब करून राबविण्यात यावी.
- ६.२ त्यासाठी उपलब्ध असलेल्या विविध पोर्टलपैकी एकाची निवड शासन करेल.
- ६.३ वाहतूक निविदेकरीता द्वि लीफाफा पध्दतीचा अवलंब करण्यात येईल. यामध्ये पहिला लिफाफा "अ" हा तांत्रिक लिफाफा असेल, ज्यामध्ये निविदाकाराची पात्रता सिद्ध करणारे पुरावे व निविदेच्या अटी व शर्ती मान्य असल्याचे स्वाक्षरीत केलेले दस्तऐवज असतील. दुसरा लिफाफा "ब" हा दरविषयक लिफाफा असेल ज्यात निविदाकार आपले दर नमुद करेल.
- ६.४ निविदेमध्ये कोणतेही अटीयुक्त दर स्विकारण्यात येणार नाहीत.
- ६.५ निविदेची रक्कम विचारात घेऊन उद्योग उर्जा व कामगार विभागाच्या दि. १ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार निविदाप्रक्रिया कालावधी निश्चित करावा.

६.६ तांत्रिक लिफाफा "अ" मध्ये (तांत्रिक लिफाफा) पुढील कागदपत्रे सादर करावीत.

अ.क्र.	कागदपत्रांची सुची
१	विहित प्राधिकरणाचा वाहतुक व्यवसाय नोंदणी दाखला / शॉप अॅक्ट लायसन्स. (Enterprises, Traders असा नोंदणी दाखला असल्यास त्यामध्ये वाहतुकीचा स्पष्ट उल्लेख असणे बंधनकारक)
२	खाजगी संस्था (कंपनी कायद्याअंतर्गत) / भागीदारी फर्म / सहकारी संस्था असल्यास त्याबाबत पार्टनरशीप डीड व संस्था नोंदणी प्रमाणपत्र व नियमावली
३	मालकीच्या वाहनांची अन्न सुरक्षा व प्रमाणके कायदा २००६ मधील तरतूदीनुसार प्रमाणपत्रे
४	निविदाकाराचा कामाचा अनुभव दर्शविणारा सक्षम अधिकाऱ्याचा दाखला, कार्यारंभ आदेश, करारनामे, यांच्या प्रती.
५	निविदाकाराची आर्थिक कुवत दर्शविणारे संबंधित आर्थिक वर्षाचे प्रमाणित लेखा परिक्षण अहवाल व सनदी लेखापालाचा दाखला ज्यामध्ये शासकीय/निमशासकीय वाहतुकीच्या कामाचा स्पष्ट उल्लेख असावा.
६	निविदाकाराच्या मागील ५ वर्षांच्या आयकर विवरण पत्रांच्या साक्षांकित प्रती
७	मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या आर. सी. बुक व फिटनेस सर्टीफिकेट रस्ता मार्गाद्वारे वहन अधिनियम २००७ व २०११ अन्वये लागणारे नोंदणी प्रमाणपत्र (संबंधित सक्षम अधिकाऱ्याने दिलेले) यांच्या साक्षांकित प्रती.
८	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ट्यर्थ स्वतःच्या मालकीच्या वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र. ही वाहने पूर्ण कंत्राट कालावधीसाठी उपलब्ध करून देण्यात येतील, असे शपथपत्र (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)
९	निविदेत नमूद केल्याइतक्या वहन क्षमतेच्या पृष्ट्यर्थ नियंत्रणाखालील वाहनांचे क्रमांक, त्यांची क्षमता व मालकी इत्यादी बाबी दर्शविणारे विवरण पत्र. ही वाहने पूर्ण कंत्राट कालावधीसाठी उपलब्ध करून देण्यात येतील, असे शपथपत्र (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)
१०	इसारा रक्कम जमा केल्याचा पुरावा
११	शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी, अटी व शर्ती मान्य असल्याबाबतचे व त्यास बांधील असल्याबाबतचे शपथपत्र. (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)
१२	निविदाकाराच्या PAN कार्डाची साक्षांकित प्रत
१३	निविदाकाराच्या GST नोंदणी प्रमाणपत्राची साक्षांकित प्रत
१४	निविदा फॉर्म, निविदाकाराच्या स्वाक्षरीसह
१५	मागील सलग ५ वर्षात शासकीय/निमशासकीय कामाच्या बाबतीत करारनामा पूर्ण होण्यापूर्वी कोणत्याही कारणाने कंत्राट रद्द करण्यात आलेले नाही हे दर्शविणारे शपथपत्र (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)
१६	मागील सलग ५ वर्षात इसारा रक्कम / सुरक्षा ठेव रक्कम ही शासकीय/निमशासकीय विभागाकडून जप्त करण्यात आलेली नाही हे दर्शविणारे शपथपत्र (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)
१७	परिच्छेद क्र.५ नुसार पतदारी प्रमाणपत्राची साक्षांकित प्रत

- ६.७ उपरोक्त कागदपत्रांच्या सूचीतील सर्व कागदपत्रांच्या मूळ प्रती निविदाकारास निविदा प्रक्रिया समितीच्या सूचनेनुसार खातरजमा करण्यासाठी सादर कराव्या लागतील अन्यथा निविदाकारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- ६.८ शासनाला स्पर्धात्मक दर प्राप्त होण्यासाठी खऱ्याखऱ्या निविदाकारांना जास्तीत जास्त संख्येने निविदांमध्ये सहभागी होण्याची संधी देणे आवश्यक आहे. हा दृष्टीकोन ठेऊन विहित केलेल्या अत्यावश्यक कागदपत्रांमध्ये काही त्रुटी असतील व अशा त्रुटीची तात्काळ पूर्तता करणे शक्य असल्यास, दराचा लिफाफा "ब" उघडण्यापूर्वी अशा त्रुटीची पूर्तता एका आठवड्यात करण्याची परवानगी निविदाकारांना द्यावी. अशा त्रुटी या विहित वेळेत पूर्ण करता आल्या नाहीत तर मात्र ती निविदा अपात्र ठरवावी.
- ६.९ निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर दराचा लिफाफा "ब" उघडण्यापूर्वी कोणत्याही निविदाकाराचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप असल्यास अशा निविदाकारांकडून आक्षेप लेखी घ्यावेत, कोणत्याही परिस्थितीत तोंडी आक्षेप मान्य करण्यात येवू नयेत.
- ६.१० निविदाकाराने लिफाफा "अ" म्हणजे तांत्रिक लिफाफ्यात आवश्यक असलेली कागदपत्रे विहित कालावधीत सादर न केल्यास सादरची निविदा अपात्र ठरविण्यात यावी. अशा निविदेचा दराचा लिफाफा "ब" उघडण्यास अपात्र ठरत असल्याने, संबंधित निविदाकाराची दराचा लिफाफा "ब" उघडण्याची व त्यातील दर विचारात घेण्याची लेखी किंवा तोंडी विनंती कोणत्याही परिस्थितीत ग्राह्य धरण्यात येवू नये.
- ६.११ निविदा प्रक्रियेदरम्यान तांत्रिक लिफाफा "अ" उघडल्यानंतर निविदाकाराचे तांत्रिक लिफाफ्यासंदर्भात कोणतेही आक्षेप नसल्यास सर्व पात्र निविदाकारांकडून आक्षेप नसल्याबाबत तसे लेखी घ्यावे. आक्षेपाचे निराकरण तात्काळ करून दराचा लिफाफा उघडण्यात यावा.
- ६.१२ निविदेमध्ये कोणतीही अट अथवा पर्याय निविदाकारास देता येणार नाही. अशा अटीयुक्त निविदा अपात्र ठरविण्यात याव्यात.
- ६.१३ निविदा कालावधीच्या अंतिम दिनांकापर्यंत ३ पेक्षा कमी पात्र निविदाकार सहभागी झाल्याचे दिसून आल्यास निविदा प्रक्रियेस किमान ७ दिवसांची पहिली मुदतवाढ देण्यात यावी. यावेळीही ३ पेक्षा कमी निविदा प्राप्त झाल्यास निविदा सादर करण्यास पुन्हा ७ दिवसांची दुसरी मुदतवाढ देण्यात यावी. प्रथम निविदेअंती किंवा मुदतवाढीनंतरही तांत्रिकदृष्ट्या तीनपेक्षा कमी पात्र निविदा प्राप्त झाल्यास फेरनिविदा मागविण्यात यावी.
- ६.१४ दोन वेळा निविदा प्रक्रिया राबवूनही तीनपेक्षा जास्त पात्र निविदा प्राप्त होत नसतील तर तिसऱ्या पुनर्निविदेला दिलेल्या दोन मुदतवाढीनंतरही ३ पेक्षा कमी मात्र किमान १ पात्र निविदा प्राप्त झाल्यास, लिफाफा "अ" उघडण्याची पुढील कार्यवाही शासनस्तरावरून होईल.

(७) निविदा मंजूरीचे प्राधिकार व कार्यपद्धती:

निविदा प्रक्रिया राबविणाऱ्या एजन्सीने निविदा प्रक्रियेअंती निश्चित केलेल्या निविदांना अंतिम मंजूरी देण्याचे अधिकार राज्यस्तरीय समितीस राहतील.

७.१ राज्यस्तरावरील समिती:

७.१.१ राज्यस्तरावरील समिती पुढीलप्रमाणे असेल.

१	सचिव, अनापुवग्रासंवि	अध्यक्ष
२	सह सचिव (नापु-१६अ)	सदस्य
३	नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा	सदस्य
४	वित्तीय सल्लागार व उप सचिव	सदस्य सचिव
५	उप सचिव, वित्त विभाग	सदस्य
६	उप सचिव, परिवहन विभाग	सदस्य
७	उप आयुक्त (पुरवठा), कोकण विभाग	सदस्य

७.१.२ राज्यस्तरावरील समिती निविदा प्रस्तावाचा सांगोपांग अभ्यास करून त्यानंतर अंतिम निविदांना मान्यता देईल.

(८) निविदेतील दरांची विधीग्राह्यता :-

- ८.१ निविदाकाराने शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लक्षात घेवून निविदेत दर नमूद करावेत. मागाहून दरातील बदलाबाबतची विनंती अथवा कोणत्याही प्रकाराच्या तक्रारीची दखल घेण्यात येणार नाही.
- ८.२ सर्व निविदाकारांची दरपत्रके निविदा उघडण्याच्या तारखेपासून १२० दिवस विधी ग्राह्य राहतील.
- ८.३ मात्र या कालावधीमधून निविदा प्रक्रियेबाबत न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्यासाठी लागणारा कालावधी वगळण्यात येईल.

(९) वाटाघाटीसाठी मार्गदर्शक सुचना :-

- ९.१ स्पर्धात्मक निविदा आल्यानंतर वाटाघाटी करण्यास कोणत्याही परिस्थितीत प्रोत्साहन देण्यात येऊ नये. वाटाघाटीमुळे बाजारात चुकीचे संदेश जातात आणि त्यामुळे निविदा यंत्रणेबाबत साशंकता निर्माण होऊ शकते. त्यामुळे एल-१ व्यतिरिक्त कोणत्याही निविदाकारासोबत वाटाघाटी करण्यात येऊ नयेत. तथापि, एल-१ निविदाकाराबरोबर देखील फक्त खालील परिस्थितीमध्ये वाटाघाटी करता येतील.
 - ९.१.१ जर दर असमर्थनीय असतील किंवा बाजारातील भावांपेक्षा जास्त असतील तर,
 - ९.१.२ जर निविदाकरांनी संघ (कार्टेल) स्थापन केला असल्याचा संशय असेल तर,
 - ९.१.३ जर निविदा प्रक्रीयेत कमीतकमी ३ वैध व्यापारी निविदांचे मुल्यांकन करणे शक्य झाले नसेल तर.
- ९.२ वाटाघाटीचा गैरवापर केला जाऊ नये. एल-१ निविदाकाराबरोबर संशयास्पद हेतुने वाटाघाटी केल्यास त्याच्या परिणामस्वरूप निर्णय घेण्यास विलंब होऊ शकतो. वाटाघाटीसाठी शिफारस करणाऱ्या प्राधिकाऱ्याने खात्री पटेल अशी कारणे नमूद करणे आवश्यक आहे. त्याशिवाय कोणत्याही परिस्थितीत निविदांना त्यांच्या वैधता कालावधीमध्येच अंतिम स्वरूप देण्यात येईल, याची काळजी घेण्यात यावी.
- ९.३ वाटाघाटी या व्यक्तींनी न करता त्या संपुर्ण निविदा समितीने कराव्यात. वाटाघाटी प्रक्रीयेचे कागदपत्र जतन करण्यात यावेत. निविदाकाराने त्याचा वाटाघाटी नंतरचा देकार निविदा समितीपुढे लेखी सादर करावा.

(१०) करारनामा:-

- १०.१ शासनाची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर मंजूर निविदाकारास निविदा मंजूरीनंतर ७ दिवसाचे आत सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून रुपये १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर विहित नमुन्यात करारनामा करणे बंधनकारक आहे.
- १०.२ या शासन निर्णयानुसार जाहीर निविदा प्रक्रिया राबवून निविदा मंजूर करण्यात आलेल्या निविदाकारासोबत करण्यात येणा-या करारनाम्यास या शासन निर्णयातील सर्व तरतूदी लागू राहतील. तसे करारनाम्यात नमूद करण्यात यावे.
- १०.३ करारनाम्यावर जिल्हाधिकारी/ नियंत्रक शिधावाटप / जिल्हा पुरवठा अधिकारी / उपनियंत्रक शिधावाटप व निविदाकार यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहिल.
- १०.४ करारनाम्याच्या प्रत्येक पानावर व दुरुस्तीच्या ठिकाणी जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप / जिल्हा पुरवठा अधिकारी / उप नियंत्रक शिधावाटप व निविदाकार यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक राहिल.
- १०.५ मंजूर निविदाकाराने विहित मुदतीत करारनामा करण्यास नकार दिल्यास किंवा करारनामा करण्यास टाळाटाळ केल्यास अशा निविदाकाराची संपूर्ण इसारा रक्कम जप्त करून नवीन निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी. अशा फेरनिविदा प्रक्रीयेत पहिल्या निविदेत करारनामा करण्यास नकार देणाऱ्या प्रथम न्यूनतम निविदाकारास एक वर्षासाठी प्रतिबंधित करावे.
- १०.६ तथापि काही तांत्रिक कारणास्तव प्रथम न्यूनतम निविदाकार विहित मुदतीत करारनामा करण्यास असमर्थ ठरल्यास व विहित मुदतीनंतर परंतु नविन निविदा प्रक्रिया चालू होण्यापुर्वी सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करून

न्यूनतम निविदाकार करारनामा करण्यास तयार असल्यास अशा निविदाकाराशी करारनामा करण्यात यावा.

१०.७ निविदा सादर केल्यानंतर निविदाकार हा निविदेच्या तसेच करारनाम्यातील तरतूदींना बांधील राहिल. न्यूनतम दर असलेल्या निविदाकाराने करारनामा करण्यास नकार दिल्यास अथवा टाळाटाळ केल्यामुळे अथवा आदेश देवूनही काम न केल्यास, शासनाने खर्च करावयाची अतिरिक्त रक्कम, स्टेट बँक ऑफ इंडियाच्या "पी. एल. आर. (Prime Lending Rate) अधिक दोन टक्के" व्याजासह निविदाकाराकडून वसूल करावी.

(११) कंत्राट कालावधी व मुदतवाढ:-

११.१ निविदा प्रक्रियेद्वारे जी निविदा अंतिम होईल त्या निविदाकारासोबत तीन वर्षांच्या कालावधीकरिता वाहतूक करारनामा करण्यात येईल. निविदाकाराशी ज्या तारखेस करारनामा करण्यात येईल त्या तारखेस कंत्राटाचा कालावधी सुरु होऊन तो पुढील तीन वर्षांपर्यंत असेल.

११.२ कंत्राट कालावधी संपल्यानंतर सुध्दा जर नवीन कंत्राट काही अपरिहार्य परिस्थितीमुळे किंवा न्यायालयीन प्रकरणामुळे निश्चित करता आले नाही तर, कंत्राटाचा कालावधी २ महिन्यांपर्यंत वाढविण्याचा अधिकार जिल्हा स्तरावर संबंधित जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांना राहिल.

११.३ वाढीव २ महिन्यांच्या कालावधीनंतरही काही अपरिहार्य कारणास्तव पुढील कालावधीकरिता कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास, त्या कालावधीपर्यंत कंत्राटाचा कालावधी वाढविण्याबाबतचा निर्णय शासन स्तरावरून घेण्यात येईल. त्यासाठी जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी आवश्यक तो प्रस्ताव विनाविलंब शासनास पाठवावा.

(१२) निविदा मंजूरीपश्चात जिल्हा पुरवठा / नियंत्रक शिधावाटप कार्यालयाच्या जबाबदाऱ्या :-

१२.१ वाहतूक निविदा अंतिम झाल्यानंतर वाहतूक कंत्राटदाराकरीता अन्नधान्य वाहतूकीचे मार्ग निश्चित करून देण्यात यावेत. विशेषतः दुसऱ्या टप्प्याच्या / थेट वाहतूकीच्या ठिकाणी वाहतूकीचे मार्ग निर्धारित करण्यात यावेत. या मार्गावरील शिधावाटप दुकानांची परमीटे एकत्रित देण्यात यावीत. यासाठी योग्य ते नियोजन पुरवठा कार्यालयाने करावे. एकाच मार्गावर पूर्ण क्षमतेने गाडी जाईल व त्या मार्गावरील सर्व शिधावाटप दुकानदार त्यांना उपलब्ध होतील याची खात्री करावी. मार्गाचे व फेरीचे व्यवस्थापन चोख केल्यास ही बाब वाहतूकदाराच्या फायद्याची व अंतिमतः शासनाच्याही फायद्याची होईल याची काळजी घ्यावी.

१२.२ वाहतूक खर्चात बचत करण्याच्या दृष्टीने जिल्हयातील सर्व शासकीय गोदामापर्यंतची / रास्तभाव दुकानांपर्यंतची वाहतूक जवळच्या भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोतून करण्यात यावी. अशा जवळच्या बेस डेपोमधून संबंधित गोदामाकरीता भारतीय अन्न महामंडळाकडून जिल्हा प्रशासनाने नियतन प्राप्त करून घ्यावे.

१२.३ बेस डेपोवरून मिळणा-या धान्याचे वजन करून देण्याची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची आहे. वजनकाटा नादुरुस्त झाल्याच्या कारणास्तव वाहतूक कंत्राटदारास अन्य ठिकाणच्या खाजगी / शासकीय वजन काट्यावर जाण्यास भाग पडल्यास, अशा फे-यामुळे होणा-या अतिरिक्त खर्चाची जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची राहिल, त्यासाठी देखील परिच्छेद क्र.४.६ नुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

१२.४ वाहतूक कंत्राटदाराने उपलब्ध करून दिलेल्या सादर केलेले मालकीच्या/नियंत्रणाखालील / अतिरिक्त वाहनांची परराज्यात नोंदणी झालेली असल्यास, सदरच्या वाहनांना कंत्राट कालावधीत महाराष्ट्र राज्यात वाहतूक करण्यास परिवहन खात्याने परवानगी दिली असल्याची कागदपत्रे वाहतूक कंत्राटदाराने जिल्हाधिकारी यांचेकडे सादर करावीत व अशी कागदपत्रे प्राप्त झाली असल्याची खातरजमा करून अशी वाहने वापरण्यास परवानगी द्यावी.

- १२.५ शासकीय धान्य गोदामामध्ये धान्य भरुन आलेले वाहन २४ तासांच्या आत (सुट्टीचे दिवस वगळून) रिकामे करुन देण्याची जबाबदारी संबंधित गोदामपालाची राहिल. शासकीय धान्य गोदामामध्ये आलेल्या वाहनातील धान्य २४ तासांच्या आत उतरविले गेले नाही तर वाहनातील धान्यासाठी प्रति मे.टन रुपये ५०/- इतक्या दंडात्मक वसूलीची कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा पुरवठा कार्यालयाची राहिल. त्यासाठी जे घटक जबाबदार असतील त्यांच्यावर तात्काळ कार्यवाही करुन दंड वसूली करण्यात यावी.
- १२.६ करारनामा करतेवेळी कंत्राटदाराने सादर केलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या यादी व्यतिरिक्त कंत्राटदाराने वाहतुकीकरीता अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करुन दिल्यास अशा वाहनांच्या नोंदणी क्रमांकासह यादीस लेखी मान्यता दिल्यानंतर या वाहनांची यादी वेळोवेळी जिल्ह्याच्या अधिकृत संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करावी. मुंबई शिधावाटप क्षेत्रासाठी अतिरिक्त वाहनांना मंजूरी देण्याची कार्यवाही उपनियंत्रक शिधावाटप हे देखील करू शकतील.
- १२.७ पुरवठा साखळी व्यवस्थापन यंत्रणेच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सूचना:
विभागाने पुरवठा साखळी व्यवस्थापन यंत्रणेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी व पर्यायाने लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अन्नधान्याचा पुरवठा व्हावा या दृष्टीकोनातून दि.१८ मे,२०१८ रोजीच्या परिपत्रकान्वये सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. या सूचनांची अंमलबजावणी जिल्हा पुरवठा कार्यालये / तालुका पुरवठा कार्यालये / नियंत्रक / उप नियंत्रक / शिधावाटप कार्यालयांकडून गंभीरपणे केली जात नाही, असे शासनाच्या निदर्शनास आलेले आहे, लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अन्नधान्याचा पुरवठा करणे हे विभागाचे अंतिम उद्दीष्ट असल्याने, या सूचनांची गंभीरपणे अंमलबजावणी करणे अभिप्रेत आहे, या सूचना पुन्हा एकदा पुढीलप्रमाणे उद्घृत करण्यात येत आहेत.
- १२.७.१ सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी नियतनाच्या महिन्याच्या आधीच्या महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात (किमान एक महिना आधी) भारतीय अन्न महामंडळाकडून वितरण आदेश (DO) प्राप्त करुन घ्यावेत. त्यासाठीची कार्यवाही त्या आधीच्या आठवड्यात पूर्ण करावी व तात्काळ उचल सुरु करावी. (उदा. जानेवारी महिन्याच्या नियतनाच्या उचलीचे वितरण आदेश डिसेंबर महिन्याच्या १ तारखेला मिळालेले असणे आवश्यक आहे, त्यासाठी नोव्हेंबर महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात भारतीय अन्न महामंडळाकडे जानेवारी महिन्याच्या नियतनाची रक्कम जमा करणे आवश्यक आहे.
- १२.७.२ सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी नियतनाच्या महिन्याच्या आधीच्या महिन्याच्या २० तारखेपर्यंत भारतीय अन्न महामंडळाकडील संपूर्ण नियतनाची उचल होऊन ते धान्य जिल्ह्याच्या शासकीय गोदामांमध्ये जमा झाल्याची खातरजमा करावी.
- १२.७.३ शिधावाटप कार्यालये / तालुका पुरवठा कार्यालयांनी नियतनाच्या महिन्याच्या आधीच्या महिन्याच्या २० तारखेपर्यंत शिधावाटप दुकानदारांकडून परमीटच्या रकमा जमा करुन घेण्याची कार्यवाही कोणत्याही परिस्थितीत पूर्ण करावी.
- १२.७.४ दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ३(१) नुसार तालुक्यांची झोननिहाय विभागणी करुन त्यानुसार वाहतुकीचे मार्ग निर्धारित करावेत व त्यानुसार वाहतुकीचे नियोजन करावे, अशा सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. मात्र, जिल्हा/तालुका पुरवठा कार्यालयांकडून या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी अद्यापही झालेली दिसून येत नाही. त्यामुळे दुसऱ्या टप्प्याच्या वाहतुकीचे योग्य रितीने नियोजन होत नाही. उपरोक्त मुद्दा क्र.३ नुसार कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर नियतनाच्या महिन्याच्या आधीच्या महिन्याच्या २१ तारखेपासून दुसऱ्या टप्प्याच्या वाहतुकीचे पास वाहतुकदारांना दररोज वितरीत करावेत व वाहतुक कार्यान्वित करावी. वाहतूक पास वितरीत करताना ते झोननुसार करण्यात येतील याची दक्षता घेण्यात यावी.
- १२.७.५ नियतनाच्या महिन्याच्या ७ तारखेपर्यंत सर्व शिधावाटप दुकानांना १०० टक्के धान्याचे वितरण पूर्ण करण्यात यावे.

१२.७.६ थेट वाहतूकीच्या बाबतीत वाहनांना भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेस डेपोवरून शिधावाटप कार्यालये/ तालुका पुरवठा कार्यालयांमध्ये आणण्याची सक्ती न करता वाहनांची मार्गस्थ तपासणी व वाहतूक पासांचे वितरण करण्याची कार्यपध्दती विहित करावी.

१२.७.७ जे जिल्हा पुरवठा अधिकारी / उप नियंत्रक शिधावाटप / तहसिलदार हे उपरोक्त वेळापत्रकानुसार धान्याचे वितरण करणार नाहीत, अशा अधिकाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई प्रस्तावित करण्यात यावी.

(१३) वाहतूक कंत्राटदाराच्या जबाबदाऱ्या :-

१३.१ वाहतूक कंत्राटदारास वाहतूकीस उपयोगात आणावयाच्या वाहनांवर "लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्था सुधारीत धान्य वितरण पध्दत महाराष्ट्र शासन" असे ठळक अक्षरात लिहावे लागेल.

१३.२ जिल्ह्यातील सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेचे संपूर्ण संगणकीकरण पूर्ण होईपर्यंत कंत्राटदारास स्वमालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांना (संपूर्ण वाहनास) हिरवा रंग द्यावा लागेल व वाहनांना स्वखर्चाने जीपीएस यंत्रणा बसवावी लागेल. त्याच्या संनियंत्रणाची सुविधा जिल्हा पुरवठा कार्यालयास उपलब्ध करून द्यावी लागेल. वाहतूकीसाठी उपलब्ध करून दिलेल्या तात्पुरत्या अतिरिक्त वाहनांना हिरवा रंग देणे आवश्यक नसेल, मात्र, जीपीएस यंत्रणा बसविलेली असणे बंधनकारक राहिल. जिल्हा पुरवठा कार्यालयाने या जीपीएस यंत्रणेचे संनियंत्रण करण्यासाठी जिल्हा पुरवठा कार्यालयामध्ये संनियंत्रण कक्षाची निर्मिती करावी, त्यासाठी सहायक जिल्हा पुरवठा अधिकारी दर्जाच्या जबाबदार अधिकाऱ्याची निवड करून हे संनियंत्रण रोज होईल याची खातरजमा करावी.

१३.३ वाहतूकीच्या दुसऱ्या टप्प्यामध्ये शिधा वाटप दुकानदारास धान्य मोजून देणे व दुकानात थप्पी लावून देण्याची जबाबदारी वाहतूक कंत्राटदाराची असेल. त्यासाठी येणाऱ्या हमाली इ. खर्चाचा भार त्यास सोसावा लागेल. निविदा दर भरताना या सर्व बाबींचा विचार करून त्यांनी दर भरावेत. थेट वाहतूकीसंदर्भात शिधावाटप दुकानदारास धान्य मोजून देण्यासाठी वाहनामध्ये वजन काट्याची व्यवस्था त्यास करावी लागेल.

१३.४ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याचे नियतन केंद्र शासनाकडून राज्यास प्राप्त होते. सदर नियतनामध्ये काही महिन्यात अतिरिक्त नियतन प्राप्त होते. यामुळे जिल्हयाच्या नियतनानुसार प्रत्येक महिन्यात अधिक / कमी अन्नधान्य नियतनाची वाहतूक करावी लागेल.

१३.५ अन्नधान्याच्या वाहतूकीकरीता प्रमाणित केलेल्या जवळच्या मार्गाव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही मार्गाने अथवा आडमार्गाने धान्याची वाहतूक करण्यात येवू नये. आपत्कालीन परिस्थितीत (उदा. पूरपरिस्थिती, अपघात, स्थानिक जत्रा, आंदोलने इ.) नियोजित मार्गाव्यतिरिक्त अन्य पर्यायी मार्गाने वाहतूक करावी लागल्यास कंत्राटदारास जिल्हाधिकारी / नियंत्रक शिधावाटप यांची लेखी परवानगी घ्यावी लागेल.

१३.६ जिल्हाधिकारी यांनी आदेशित केल्यास शासनाच्या इतर योजनेअंतर्गतच्या अन्नधान्याच्या वाहतूकीचे कामसुध्दा त्यास मंजूर दरांमध्ये करावे लागेल.

१३.७ निविदाकारांकडे आवश्यक असलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांची किमान वहन क्षमता (वेळोवेळी सुधारीत केलेल्या वहनक्षमतेनुसार) निश्चित करण्यात आली असली तरी धान्याची वाहतूक विहित वेळेत पूर्ण करण्यासाठी व त्यासाठी आवश्यक असल्यास अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून काम पूर्ण करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी कंत्राटदाराची असेल.

१३.८ वाहतूक करताना येणाऱ्या त्रुटीस कंत्राटदार स्वतः जबाबदार राहिल वाहतूकीदरम्यान कोणतीही वाहतूक तूट अनुज्ञेय राहणार नाही.

१३.९ कंत्राटदारास उपकंत्राटदाराची नियुक्ती करता येणार नाही.

१३.१० कंत्राटदाराने त्यांच्या विश्वासातील प्रतिनिधी, परवानाधारक (Driving licence) वाहन चालक, वाहक, हमाल यांची नेमणूक करावी.

- १३.११ वाहन वापराबाबत आणि वाहनभार क्षमता, वाहनांचे कर, विमा, प्रदुषण, चालक, मदतनीस, हमाल यांचा विमा, किमान वेतन इ. बाबत शासनाच्या अस्तित्वात असलेल्या सर्व नियमांचे पालन करण्यास कंत्राटदार बांधील राहिल.
- १३.१२ कामगार भरपाई अधिनियम अंतर्गत वाहतुकीच्या कामासाठी लावलेल्या कामगारांना द्यावयाची नुकसान भरपाई, त्यांचे वेतन, सेवा इत्यादीबाबत न्यायालयामध्ये दाखल होणाऱ्या दाव्यांबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी कंत्राटदाराची राहिल.
- १३.१३ धान्याचा अपहार/गळती होऊ नये म्हणून अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्याचे नियोजन शासन करित आहे, त्यामध्ये, वाहनांना GPS यंत्रणा Geo mapping सह बसविणे, लोड सेल यंत्रणा बसविणे, पुरवठा साखळी यंत्रणेची अंमलबजावणी करणे इ. उपाययोजना समाविष्ट आहेत. शासनाच्या निर्देशांनुसार आवश्यक ती उपकरणे वाहनांवर बसविणे वाहतुकदारास बंधनकारक राहिल, सदर उपकरणे वाहतुकदारास स्वखर्चाने बसवावी लागतील.
- १३.१४ भारतीय अन्न महामंडळाच्या (FCI) बेस डेपो वरून वाहतूक कंत्राटदाराच्या वाहनामध्ये धान्याच्या पोत्यांची थप्पी लाऊन देण्याची (Countable Position) संपूर्ण जबाबदारी भारतीय अन्न महामंडळाची राहिल. त्यासाठी कोणताही अधिकचा खर्च (वाराई इत्यादी) वाहतूक कंत्राटदार करणार नाहीत.

(१४) देयकांची अदायगी :-

- १४.१ जिल्हास्तरावर थेट वाहतूक / दोन्ही टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी एकत्रित निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत असली तरी देयकांची परिगणना करताना थेट वाहतुकीसाठी विहित बेस डेपो ते शिधावाटप दुकान व दोन्ही टप्प्याच्या वाहतुकीसाठी विहित बेस डेपो ते शासकीय धान्य गोदाम व शासकीय धान्य गोदाम ते शिधावाटप दुकान अशी करण्यात यावी. कंत्राटदाराने थेट वाहतुकीची / दोन्ही टप्प्याच्या वाहतुकीची स्वतंत्र देयके महिना संपल्यावर पुढील महिन्याच्या १५ तारखेच्या आत जिल्हा पुरवठा कार्यालयास सादर करावीत.
- १४.२ वाहतुकदाराकडून देयके सादर झाल्यावर जिल्हा पुरवठा अधिकारी / उपनियंत्रक शिधावाटप यांनी या देयकांची छाननी ७ दिवसात पूर्ण करावी. छाननी पूर्ण केल्यावर अंतिम मान्यता व प्रदानाकरिता मूळ देयके शिफारशीसह व विहित प्रमाणपत्रासह वित्तीय सल्लागार व उपसचिव कार्यालयाकडे सादर करावीत.
- १४.३ छाननी दरम्यान काही कागदपत्रांची पूर्तता होण्याची आवश्यकता असल्यास, ऑनलाईन नोंदी व वाहतूक पासाच्या आधारे / टोल नाक्यांच्या पावत्यांच्या आधारे धान्य पोहोचल्याची खातरजमा करून घेऊन ७० टक्के देयकांची अदायगी करण्याच्या प्रस्ताव वित्तीय सल्लागार व उपसचिव कार्यालयाकडे सादर करावा. कंत्राटदाराकडून सादर केलेल्या देयकांमध्ये त्रुटी आढळल्यास सर्व त्रुटी एकाच वेळी त्यांना कळवाव्यात, वारंवार त्रुटी काढणे टाळावे. तसेच त्रुटींची पूर्तता तात्काळ करून घ्यावी.
- १४.४ वाहतूकीच्या ज्या टप्प्याची जितकी क्विंटल वाहतूक झाली असेल त्याच्या मंजुर दरांनुसार देयकांची अदायगी PFMS प्रणालीवर करण्यात यावी.
- १४.५ कंत्राटदाराच्या देयकातून केंद्र शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार आयकर तसेच, इतर सर्व शासकीय अनिवार्य वजाती वसूल केल्यानंतरच देयकांची अदायगी करावी.
- १४.६ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत अन्नधान्याची वाहतूक करणाऱ्या वाहतुकदारांना GST लागू असणार नाही.
- १४.७ भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या दि. ०८.१०.१९९३ च्या परिपत्रकातील परि. क्र. ५.३ नुसार सर्व प्रकारच्या कंत्राटांना आयकर अधिनियम १९६१ च्या कलम १९४ (सी) च्या तरतुदी लागू आहेत. त्यानुसार वित्तीय सल्लागार व उपसचिव यांच्याकडील परिपत्रक क्र. का-१/३९८/७९२२, दि. ९ डिसेंबर, १९९६ अन्वये केंद्रशासनाच्या प्रचलीत नियमानुसार आयकर कपात करण्यात यावी.
- १४.८ आयकर वजाती प्रमाणपत्र (TDS) संबंधित कंत्राटदारास तात्काळ देण्यात यावे.

(१५) ट्रक लोडिंग बाबत दक्षता :-

- १५.१ वाहन चालकाने कंत्राटदाराचे लेटर हेडवर विशिष्ट ट्रक भरुन घेण्याबाबतचे प्राधिकारपत्र सादर केल्यानंतरच ट्रक भरुन देण्यात यावा. जिल्हाधिकारी यांच्या प्रतिनिधीने व गोदाम व्यवस्थापक / गोदामपाल यांनी ट्रकच्या नंबर प्लेटवरील नोंदणी क्रमांक व विहित नमुन्यातील प्राधिकार पत्र व त्यावरील ट्रकचा नोंदणी क्रमांक याच्या खरेपणाची खातरजमा करुन घ्यावी.
- १५.२ वाहन चालकाचा परवाना व त्यावरील फोटो याची काळजीपूर्वक तपासणी करुन वाहन चालक म्हणून हजर असलेली व्यक्ती व प्राधिकारपत्रात नमूद केलेली व्यक्ती एकच असल्याची खातरजमा करावी.
- १५.३ कंत्राटदाराकडून प्राधिकार पत्र विहित नमुन्यात वरील बाबींचा उल्लेख करुन भरुन घेण्यात यावे.
- १५.४ शासन पत्र दि. १ सप्टेंबर, २०१८ अन्वये कळविल्यानुसार केंद्र शासनाच्या दि. १६ जूलै, २०१८ व दि. ६ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी त्यांच्या दि. २१ ऑगस्ट, २०१८ रोजीच्या परिपत्रकान्वये वाहन भार क्षमतेमध्ये सुधारणा करण्याची कार्यपध्दती तपशीलवारपणे विहित केली आहे. त्यानुसार वाहनांच्या कमाल वाहनभार क्षमतेमधील वाढ लागू राहिल.

(१६) कंत्राटदाराने अन्नधान्य व्यपगत केल्यास करावयाची कारवाई

- १६.१ जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी नियतन महिन्याच्या धान्य उचलीचे नियतन आदेश (डी.ओ.) कोणत्याही परिस्थितीत ४० दिवस आधी काढावेत, जेणेकरुन कंत्राटदारास धान्याची उचल करण्यासाठी पुरेसा कालावधी मिळून धान्याची उचल सुरळीत करता येईल.
- १६.२ यासंदर्भात परि.क्र.१२ मध्ये तपशीलवार सूचना देण्यात आलेल्या आहेत, त्यांचे अचुक पालन करण्यात यावे.
- १६.३ वाहतुकीच्या पहिल्या टप्प्यात अथवा थेट वाहतुकीदरम्यान विहित मुदतीत अन्नधान्याची उचल न केल्यामुळे व्यपगत झालेल्या अन्नधान्याच्या बाजारभावाने होणाऱ्या किमतीच्या १० टक्के रक्कम दंड म्हणून वाहतूक कंत्राटदाराकडून वसूल करण्यात येईल.
- १६.३.१ वाहतुकीच्या दुसऱ्या टप्प्यात अन्नधान्याचे वितरण नियतनाच्या महिन्याच्या ७ तारखेपर्यंत व जास्तीत जास्त १४ तारखेपर्यंत न केल्यास, शिधावाटप दुकानांपर्यंत न पोहोचलेल्या अन्नधान्याच्या बाजारभावाने होणाऱ्या किमतीच्या १० टक्के रक्कम दंड म्हणून वाहतूक कंत्राटदाराकडून वसूल करण्यात येईल.
- १६.३.२ उपरोक्त दोन्ही प्रकरणी एका वर्षात ३ पेक्षा अधिक वेळा अन्नधान्य व्यपगत करणाऱ्या अकार्यक्षम वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करण्याचा निर्णय जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप घेवू शकतात. योग्य त्या कारणमिमांसेसह तसा तपशीलवार प्रस्ताव जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी शासनास सादर करावा.
- १६.३.३ मात्र, अशी कार्यवाही करीत असताना धान्य व्यपगत होण्यास परिच्छेद क्र. १२ मधील घटक जसे उचल आदेश (D.O.) उशिरा देणे, बेसडेपोमध्ये रोक लागल्याने वा अन्य कारणाने अन्नधान्य वेळेवर न मिळणे, ऐनवेळी बेसडेपो बदलणे, गोदामात अपूरी जागा असणे, गोदामामध्ये धान्य वेळेवर उतरवून न घेणे, हमालीचा अडथळा, परमिटे वेळेवर वितरीत न करणे, इत्यादी कारणीभूत आहेत काय, हे काळजीपूर्वक तपासूनच दंडात्मक कार्यवाही करावी.

(१७) घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ/ दरघट मंजूर करणे :

- १७.१ निविदेद्वारे अन्नधान्य कंत्राटे निश्चित झाल्यानंतर मंजूर दरावर वाहतूक कंत्राटाच्या कालावधीत घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / घट देण्यात येईल. याकरीता खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.
- १७.२ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट कंत्राट कालावधीत १ वर्षाच्या कालावधीनंतर प्रत्येक वर्षी परिगणित करावी.
- १७.३ घाऊक किंमत निर्देशांकाबाबतची माहिती eaindustry.nic.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. सदर परिगणणेसाठी केवळ या अधिकृत संकेतस्थळावरील माहिती वापरण्यात यावी.

- १७.४ कंत्राटाचा करारनामा ज्या महिन्यात करण्यात येईल त्या महिन्याचा सर्व वस्तुसाठीचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) आधार घरण्यात यावा.
- १७.५ कंत्राट कालावधीच्या १३ व्या महिन्याचा घाऊक किंमत निर्देशांक (Wholesale Price Index for All Commodities) घेण्यात यावा.
- १७.६ घाऊक किंमत निर्देशांकानुसार प्रमाणशीर दरवाढ / दरघट खालीलप्रमाणे परिगणित करण्यात यावी.
दरवाढ/ दरघट = १६.५ नुसार WPI - १६.४ नुसार WPI x १०० = क्ष टक्के
- १७.७ अशाप्रकारे वाहतूक कंत्राटदारास मंजूर दराच्या क्ष टक्के दरवाढ देण्यात यावी. म्हणजेच वाहतूक कंत्राटदारास आधारभूत दराने कंत्राट मंजूर झाले असल्यास त्यास १३ व्या महिन्यापासून आधारभूत दर + क्ष टक्के इतकी दरवाढ लागू राहिल.
- १७.८ WPI मध्ये घट झाली असल्यास उपरोक्त सुत्रानुसार परिगणना करून वजा टक्केवारी प्राप्त होईल. त्याप्रमाणात दरघट करण्यात यावी.
- १७.९ त्यापुढील वर्षी देखील उपरोक्त कार्यपद्धती वापरून मुळ मंजूर आधारभूत दरावर दरवाढ / दरघट परिगणित करण्यात यावी.
- १७.१० सदर परिगणनेनुसार कंत्राट कालावधीत वाहतूक कंत्राटदारास मंजूर दरावर दरवाढ / दरघट करण्याबाबतचे संपूर्ण अधिकार जिल्हाधिकारी /नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे राहतील.
- १७.११ कंत्राटाचा कालावधी आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी ३ वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी वाढवावा लागल्यास वरीलप्रमाणे वाढीव कालावधीसाठी दरवाढ / दरघट लागू राहिल.

(१८) धान्याची अफरातफर/काळाबाजार करण्यास प्रतिबंध:-

- १८.१ करारनामा करतेवेळी कंत्राटदाराने सादर केलेल्या मालकीच्या व नियंत्रणाखालील वाहनांच्या यादी व्यतिरिक्त कंत्राटदाराने वाहतूकीकरीता अतिरिक्त वाहने उपलब्ध करून दिल्यास अशा वाहनांच्या नोंदणी क्रमांकासह यादीस जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप/जिल्हा पुरवठा अधिकारी/उपनियंत्रक शिधावाटप यांनी लेखी मान्यता द्यावी. अशा वाहनांव्यतिरिक्त अन्य वाहनांमध्ये वाहतूक प्रतिनिधीनी धान्य भरून देवू नये.
- १८.२ भारतीय अन्न महामंडळाच्या बेसडेपोतून धान्य भरून निघाल्यानंतर वाहन किमान किती वेळात विहित शासकीय धान्य गोदामामध्ये किंवा शिधा वाटप दुकानामध्ये पोहचले पाहिजे याबाबतचे वेळापत्रक जिल्हा पुरवठा कार्यालयाने विहित करून द्यावे, संयुक्तिक कारणाशिवाय वाहन इप्सित ठिकाणी पोहोचले नाही, तर सदर बाब तात्काळ वाहतूक कंत्राटदाराच्या निदर्शनास आणून द्यावी.
- १८.३ मान्यताप्राप्त वाहनाव्यतिरिक्त इतर वाहनामधून वाहतूक केल्यास सदरची धान्य वाहतूक अवैध मानण्यात येऊन, संबंधित कंत्राटदार, जिल्हा वाहतूक प्रतिनिधी व सर्व संबंधितावर कारवाई करण्यात येईल.
- १८.४ लक्ष्यनिर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गतच्या कोणत्याही अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंच्या वाहतूकीदरम्यान कंत्राटदाराकडून अफरातफर होणार नाही याची जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी दक्षता घ्यावी. अफरातफरीबाबत वर्तमानपत्र, दूरचित्रवाणी इ.कोणत्याही माध्यमातून बातमी प्रसिध्द झाल्यास त्याबाबत तात्काळ दखल घेवून योग्य कार्यवाही करण्यात यावी, वृत्तपत्राकडे खुलासा पाठविण्यात यावा व त्याबाबतचा वस्तुनिष्ठ अहवाल शासनास सादर करावा.
- १८.५ वाहतूकीदरम्यान वाहतूक कंत्राटदाराचे प्रतिनिधी, चालक, वाहक, हमाल इ. यांचेकडून होणाऱ्या कोणत्याही प्रकारच्या अफरातफर/काळाबाजारास ते व्यक्तिशः जबाबदार असतील. त्यांची तशी जबाबदारी निश्चित झाल्यास अधिनियमानुसार त्यांच्यावर कार्यवाही करण्यात यावी व त्यांना कामावरून काढून टाकणे कंत्राटदारावर बंधनकारक असेल.

१८.६ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंची अपरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदार किंवा त्याचे प्रतिनिधी प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष दोषी आढळल्यास संबंधिताविरुद्ध जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात येऊन अपहारीत धान्याची किंमत बाजारभावाच्या दुप्पट दराने वाहतुकदाराकडून वसूल करण्यात येईल. अशा घटनेची दुसऱ्यांदा पुनरावृत्ती झाल्यास जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात येऊन बाजारभावाच्या तिप्पट दराने वसूली करण्यात येईल. कंत्राट कालावधीत तिसऱ्यांदा याची पुनरावृत्ती झाल्यास, संबंधित वाहतूकदारावर जीवनावश्यक वस्तु अधिनियम १९५५ अंतर्गत गुन्हा नोंदवून वाहतूक कंत्राटदाराचे कंत्राट रद्द करणे अपरिहार्य असेल असे जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांचे मत झालेले असेल व या तिन्ही प्रकरणी कंत्राटदार जबाबदार असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येत असल्यास तशा तपशीलवार स्पष्टीकरणासह प्रस्ताव शासनस्तरावर पुढील कार्यवाहीस्तव पाठविण्यात यावा.

१८.७ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंचा अपहार/चोरी/काळाबाजार होणार नाही याकरीता, सर्व गोदामाच्या ठिकाणी गोदाम नियमावलीचे काटेकारपणे पालन होते किंवा कसे याबाबत जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी विशेष दक्षता घ्यावी.

१८.८ अन्नधान्य व इतर जीवनावश्यक वस्तुंची अपरातफर / काळाबाजार प्रकरणी वाहतूक कंत्राटदारावर जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ अंतर्गत गुन्हा दाखल करून कलम ६ (अ) अन्वये जप्त मुद्देमालाच्या विल्हेवाटीची कार्यवाही करण्यात यावी.

(१९) आणीबाणी व निकडीच्या प्रसंगी वाहतूक :-

१९.१ वाहतूक कंत्राटाच्या निविदेस वर्तमानपत्रात/महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर विस्तृत प्रसिध्दी दिल्यानंतर देखील कंत्राट निश्चित करणे शक्य नसल्यास, वाहतूक कंत्राट रद्द झालेले असेल, वाहतूकदार अकार्यक्षम ठरला असेल किंवा अन्य कोणत्याही कारणामुळे पर्यायी वाहतूक व्यवस्था करण्याची परिस्थिती निर्माण झाली असेल तर, वाहतूकीसाठी खालील क्रमवार पर्यायानुसार व्यवस्था करावी.

१९.२ लगतच्या जिल्ह्यातील / परिमंडळातील कार्यरत वाहतूक कंत्राटदार, ज्या जिल्ह्यामध्ये/परिमंडळामध्ये ही वाहतूक करावयाची आहे, त्या जिल्हा/ परिमंडळातील कार्यरत दरावर काम करण्यास तयार असल्यास, त्यानुसार त्यांचे देकार घेऊन, तसा तपशीलवार प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर करावा.

१९.३ महसूली विभागातील जिल्ह्यांमधील / परिमंडळांमधील कार्यरत वाहतूक कंत्राटदार, ज्या जिल्ह्यामध्ये/ परिमंडळामध्ये ही वाहतूक करावयाची आहे, त्या जिल्हा/ परिमंडळातील कार्यरत दरावर काम करण्यास तयार असल्यास, त्यानुसार त्यांचे देकार घेऊन, तसा तपशीलवार प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर करावा.

१९.४ दरपत्रके मागवून त्याद्वारे प्राप्त झालेल्या दरांचा प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेस्तव सादर करावा. मात्र या वाहतूकदारास शासन निर्णयातील अटी/शर्ती लागू राहतील.

१९.५ जिल्हा स्तरावरील समितीने विहित केलेल्या दराने वाहने अधिग्रहित करून वाहतूकीचे काम करण्यात यावे.

१९.६ नियुक्त कंत्राटदार वाहतूकीचे काम करण्यास अकार्यक्षम ठरल्यास अशा वेळी वरीलपैकी उपलब्ध पर्यायाने वाहतूकीची व्यवस्था करण्यात यावी. या पर्यायी वाहतूकीसाठी आलेल्या जादा खर्चाची वसूली अपयशी कंत्राटदाराकडून करण्यात यावी.

(२०) करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात वाद विवाद व अपिल :

२०.१ करारनाम्याच्या कालावधीत किंवा तदनंतर करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात तसेच दंड, वसूली इ. संदर्भात जिल्हाधिकारी / नियंत्रक, शिधावाटप यांनी दिलेल्या निर्णयाविरुद्ध, निर्णय दिल्याच्या दिनांकापासून ३० दिवसात कंत्राटदार संबंधित विभागीय आयुक्त यांचेकडे दाद मागू शकेल.

२०.२ विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाने समाधान न झाल्यास, आदेश पारीत झालेल्या दिनांकापासून ३० दिवसात विभागीय आयुक्त यांच्या निर्णयाविरुद्ध कंत्राटदार शासनाकडे अपिल करू शकेल.

- २०.३ अपिलीय प्राधिकार्यांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहिल आणि तो दोन्ही पक्षांना बंधनकारक राहिल. कंत्राटदार करारनामा संपल्यानंतर जास्तीतजास्त ६ महिन्यात करारनाम्यातील तरतूदीसंदर्भात दाद मागू शकेल.
- २०.४ कंत्राटदाराने आपल्या तक्रारीचे निराकरण करण्यासाठी उपलब्ध असणाऱ्या वैध मार्गाचा अवलंब केल्याशिवाय त्यांना न्यायालयात दाद मागता येणार नाही.

(२१) शासन निर्णयाची व्याप्ती व अंमलबजावणी :

- २१.१ हा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकानंतर निघणाऱ्या वाहतुक कंत्राटाच्या सर्व निविदांकरीता हा शासन निर्णय लागू राहिल.
- २१.२ शिधावाटप दुकानदारांना पोहोच करावयाच्या सर्व अन्नधान्याच्या, साखरेच्या अन्य शिधा वस्तूंच्या बाबतीत या शासन निर्णयानुसार झालेल्या कंत्राटातील मंजूर दरांनुसार वाहतुक केली जाईल.
- २१.३ कंत्राट दरानुसार वाहतुकीसाठी जो खर्च करण्यात येईल तोच खर्च अर्थसंकल्पासाठी ग्राह्य धरण्यात यावा.
- (२२) धान्य वाहतुकीचा करारनामा झाल्यानंतर, नियुक्त कंत्राटदाराचे नाव, मंजूर केलेले दर, करारनाम्याची प्रत इत्यादि अनुषंगिक बाबींची माहिती करारनाम्याच्या प्रतीसह, १५ दिवसात शासनास सादर करण्यात यावी.
- (२३) सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २७३५/व्यय-१०, दि. १४ डिसेंबर, २०२० अन्वये घेतलेल्या सहमतीनुसार दिलेल्या मान्यतेने सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
- (२४) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२१०११५११५८३२६७०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विलास पाटील)

सचिव

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्य मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव
४. मा.विधान सभा / परिषद सदस्य,
५. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव.
६. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व प्रशासकीय विभाग प्रमुख, मंत्रालय, मुंबई
८. विभागीय आयुक्त, कोकण, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर
९. जिल्हाधिकारी, ठाणे, पालघर, कोल्हापूर, हिंगोली, चंद्रपूर व गडचिरोली
१०. उपायुक्त (पुरवठा) कोकण, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर
११. जिल्हा पुरवठा अधिकारी ठाणे, पालघर, कोल्हापूर, हिंगोली, चंद्रपूर व गडचिरोली
१२. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१३. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई

१५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर
१७. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, नागरी पुरवठा, लेखा परीक्षा मंडळ द्वारा - वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
१८. वित्त विभाग, व्यय-४, मंत्रालय, मुंबई
१९. उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, उदयोग-४, मंत्रालय, मुंबई.
२०. सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांचे स्वीय सहायक
२१. सर्व सह/उप/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई
२२. निवड नस्ती (कार्यासन ना.पु.१६-अ).